

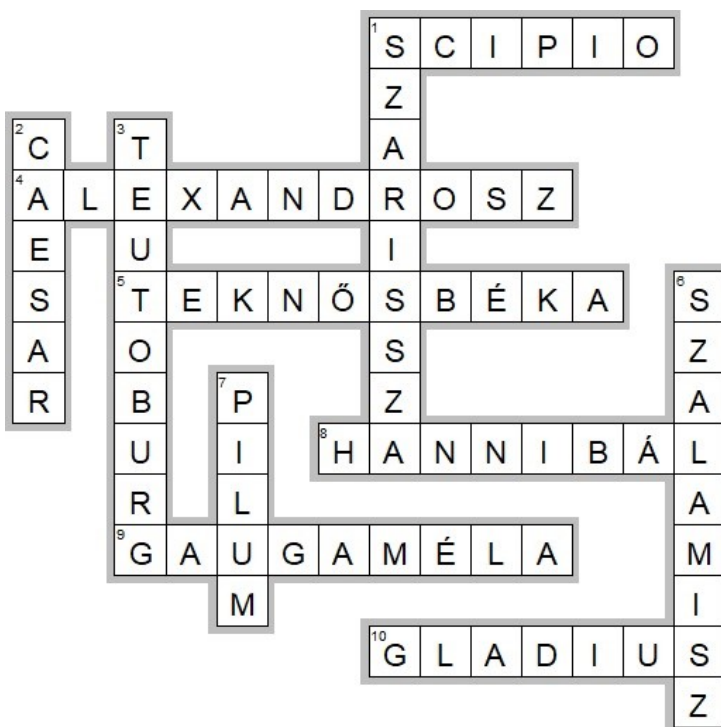
Értékelési útmutató

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető részeit, az itemeket a magyar ábécé kisbetűivel jelöltük (kivétel a keresztrejtvény). Az itemek már nem bonthatók fel részteljesítményekre, ezért azok már csak kétféleképpen minősíthetők: a tanuló megoldotta, vagyis az item megoldása jó (1 pont), illetve a tanuló nem oldotta meg, hiányos, vagyis az item megoldása nem jó (0 pont). Ha a tanuló megoldása nem egyezik meg teljesen az értékelési útmutatóban megadott válaszokkal, az eddig bevált gyakorlat szerint az igazolható jó válasz is pontot ér.

Ha egy feladat meghatározza a válasz elvárt elemeinek számát, és a tanuló ennél többet jelöl meg, akkor a megoldás sorrendjében kell értékelni. Ha a tanuló az összes válaszlehetőséget megjelöli, nem kaphat pontot.

1. feladat

11 pont

EclipseCrossword.com

2. feladat

14 pont

1. lovagság
- X kovács
- X Midrás
1. pogromok kezdeményezése
- X posztókészítés
2. kőszén
2. csökkent
- X verselés
- X disputatio
- X Szent Anzelm
- X Saint-Denis
2. építészet
- X rizs
2. ló

Csak a helyesen bekarikázott szám vagy X jel fogadható el.

3. feladat**10 pont**

- a) 313
- b) Nagy Konstantin vagy Constantinus
- c) 529
- d) (Nursiai) Szent Benedek vagy Benedek *esetleg* Benedictus
- e) Kr. e. 753
- f) Romulus
- g) 1492
- h) Kolumbusz (Kristóf) *esetleg* Cristoforo Colombo
- i) 622
- j) Mohamed

4. feladat**10 pont**

- a) Fia vagy fia *esetleg* gyermeke
- b) 1348. *esetleg* 1347.
- c) Firenze
- d) pestis *esetleg* betegség
- e) keleti *esetleg* ázsiai
- f) nyugat vagy Nyugat (*Európában, Itáliában stb. nem elfogadható a toldalék miatt.*)
- g) bűb
- h) fekete
- i) halál
- j) foltok

Mindent tartalmilag helyes és nyelvhelyességi szempontból kifogástalan megoldás elfogadható!

5. feladat**12 pont**

	összehasonlítási szempont	nyugati egyház	keleti egyház
a)	ELNEVEZÉS	(római) katolikus	ortodox vagy görögkeleti
b)	EGYHÁZI VEZETŐJE	pápa	(konstantinápolyi) pátriárka
c)	KÖZPONTJA	Róma	Bizánc vagy Konstantinápoly
d)	írásmód vagy írás vagy írás típusa	LATIN BETŰS	cirill betűs
e)	ÉPÍTÉSZET JELLEMZŐJE	F)	D)
f)	házasság	C)	LEHET 2. ÉS 3. IS
g)	ÁLDOZÁS SORÁN	kovásztalan kenyér	B)
h)	PAPSÁG	G)	házasodhat
i)	PURGATÓRIUM	A)	nincs tisztítóűz
j)	E)	H)	IKONOSZTÁZ
k)	SZENTSÉGEK SZÁMA	7	7
l)	SZERTARTÁS NYELVE	latin	görög vagy ószláv <i>esetleg</i> nemzeti

Mindent tartalmilag helyes megoldás elfogadható!

6. feladat**8 pont**

- a) Actium vagy Action-hegyfok
 b) Kr. e. 31
 c) Antonius
 d) principatus vagy császárság
 e) Cannae
 f) Kr. e. 3. század (Önmagában a 3. század és a pontos évszám nem elfogadható.)
 g) Hannibál
 h) Aufidus folyó vagy a folyó esetleg természetföldrajzi tényezők
Minden tartalmilag helyes válasz elfogadható.

7. feladat**8 pont**

Állítás (a köztársaságkori Rómára vonatkoztatva)	Igaz	Hamis
a) A fenti adatok vonatkozhatnak Marius reformja utáni időkhöz.	X	
b) 25 as elegendő volt egy olcsó szoba bérléséhez.		X
c) Az aureus anyaga lehetett aranyból, a denarius pedig ezüstpénz volt.	X	
d) Az as értéke fokozatosan romlott, így 1 denariusért a későbbiekben többet kellett fizetni.	X	
e) 1 legionarius egy rabszolgát évente tudott venni zsoldja alapján, ha akart.		X
f) Kr. e. 44-ben nem volt még aranypénz.		X
g) A napszámos havonta kereshetett 260 as összeget.	X	
h) Vagyonos embernek számított a rabszolgatulajdonos.	X	

8. feladat**8 pont**

- a) astronomia
 b) rhetorica
 c) geometria
 d) dialectica
 e) musica
 f) grammatica
 g) arithmetica
 h) philosophia

Csak a szöveg helyesírása szerint írt válaszok fogadhatók el. Nagybetűvel is írható.

9. feladat**9 pont**

- a) pápa *esetleg* a katolikus egyház vezetője
 b) VII. Gergely
 c) IV. Henrik
 d) Canossa
 e) 962-ben
 f) Hamis aláhúzása (Csak az aláhúzott válasz fogadható el.)
 g) konkordátum
 h) lombard városok (Csak az aláhúzott válasz fogadható el.)
 i) III. Ince

Csak a pontos tulajdonnevek fogadhatók el!

10. feladat**10 pont**

Esszé

Az érettségi értékelési szempontjait kell alkalmazni az alábbi pontozással. **Figyelembe kell venni, hogy a tanulók az esszéírást még tanulják! Minden helyes válasz értékelendő a táblázat pontmegosztása alapján.**

Értékelési szempontok	Pontszám
Feladatmegértés	1
Tájékozódás térben és időben	1
Kommunikáció	1
Szaknyelv alkalmazása	1
Ismeretszerzés, a források használata és következtetések levonása	3
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	3

Feladatmegértés

A tanuló a feladat utasításának megfelelően összefoglalja a mezőgazdaság módszerek és technika átalakulásának hatását a termelésre. Egyéb kérdéseket legfeljebb a forrásokból következtetve érint. (1 pont)

Ha a feladatmegértés 0 pont, akkor az egész esszé 0 pontos.

Tájékozódás térben és időben

Az esszében megemlíti a tanuló: témája a középkor 11-13. századi időszaka vagy a 11-13. század (idő); említi Nyugat-Európa nevét (tér).

Az 1 pont akkor jár, ha mindkét szempontra kitér.

Kommunikáció

Bekezdésekkel szerkesztett, logikus gondolatmenet, megfelelő a nyelvhelyesség és nincs durva helyesírási hiba. Legfeljebb 2-3 hiba lehet a helyesírásban. (1 pont)

Szaknyelv alkalmazása

A tanuló használja a témához tartozó konkrét és elvont fogalmakat (pl. mezőgazdaság, termelés, középkor, jobbágyság, uradalom, kétnyomásos gazdálkodás, háromnyomásos gazdálkodás, szügyhám, nehézeke, borona stb.). (1 pont)

Legalább 4 fogalmat használ.

Ismeretszerzés, a források használata és következtetések levonása

A tanuló 3 elemre utal a források használva a témához tartozóan (3 pont): pl.

- a kétnyomásos gazdálkodást fokozatosan kiszorította a háromnyomásos földművelés, így a termelés mennyisége növekedett;
- a telepések (hospesek) vállalták a mocsarak lecsapolást, az erdők irtását, így növekedett a termelésbe bevont földterület;
- az egyház élen járt a mezőgazdasági technika és módszerek elterjesztésében;
- a termelés növelésének kényszere volt a lakosság népességszámának növekedése.

Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

A tanuló 3 elemre utal a témához tartozóan (3 pont): pl.

- az adott korszakban mezőgazdasági módszer a kétnyomásos és háromnyomásos földművelés: a növényeknél tavaszi és őszi gabonát vetnek; az ugar területét legelőként az állatok trágyázzák (növelik a talaj minőségét);
- fejlődik a mezőgazdasági technika: pl. nehézeke, szügyhám, borona, patkó alkalmazása, amely a termelés növelését eredményezi; kitérhet az új technikai eszközök alkalmazásának konkrét következményeire is: mélyebben forgatja meg a földet a nehézeke; porhanyóssá teszi a földet a borona; növeli a vonóerőt a szügyhám és patkó alkalmazása;
- a mezőgazdasági termelés elsősorban az uradalom keretein belül történt, de kialakul a felesleg megjelenésével az árutermelés és pénzgazdálkodás is;
- a termelőmunkát az egységesedő jobbágyság végezte, akik kötelezettségekkel és jogokkal rendelkeztek (pl. szabad költözködés; terményadó stb.).

Felhasznált források a tesztfeladatoknál

1. feladat: Alkalmazás a keresztrejtvénynél: <https://www.eclipsecrossword.com/> (2021. 02. 02.)

2. feladat: A kötelező irodalom anyagára épül a feladat.

4. feladat: Boccaccio: Dekameron (részlet), Magyar Elektronikus Könyvtár
URL: <http://mek.oszk.hu/00300/00334/html/01.htm> (2021. 02. 02.)

6. feladat:

1. képrészlet URL: <http://www.bibl.u-szeged.hu/bibl/mil/okor/csatak/actium.html> (2021. 02. 02.)
SZTE Egyetemi Könyvtár Hadtörténeti Gyűjtemény (2019): *Az ókor hadtörténetéből.* (Actium)

2. képrészlet URL: <http://www.bibl.u-szeged.hu/bibl/mil/okor/csatak/cannae.html> (2021. 02. 02.)
SZTE Egyetemi Könyvtár Hadtörténeti Gyűjtemény (2019): *Az ókor hadtörténetéből.* (Cannae)

7. feladat adatai:

Németh-Borhegyi (2014): *Történelem 9.* (Kísérleti tankönyv); Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Gyula. 89. o.

8. feladat

Szabadbölcsészeti (2006): *Antik és reneszánsz esztétikatörténet (8. A hét szabad művészet)*; Hans Heinrich Eggebrecht nyomán

URL: <https://bit.ly/3tteQC4> (2021. 02. 02.)

9. feladat

Az investitúra-háború okai és története. Sulinet, URL: bit.ly/3to9Gaq (2021. 02. 02.)